

STILLESTÅND I KOREA —

VAD SEDAN?

DET krävdes mer än två år av invecklade och tålamodsprövande förhandlingar för att nå fram till en första blygsam etapp på vägen mot avspänning och fred i Fjärran Östern. Och ändå är resultatet skäligen magert och i ett sammanhang som detta självklart. Man har slutat att skjuta på varandra, man utväxlar fångar och man har skapat en 4 km bred neutral zon i anslutning till den tidigare frontlinjen genom att på ömse sidor gå tillbaka 2 km. En övervakningkommission med svensk ordförande och med svensk, schweizisk, polsk och tjeckisk, dvs. i kriget neutral personal skall kontrollera, att bestämmelserna i vapenstilleståndsfördraget efterföljas av båda de stridande parterna, i söder FN genom dess överkommando i Tokio och i norr den nordkoreanska regeringen, som formellt företräder även de kinesiska s. k. frivilliga. Kommissionens viktigaste uppgift blir givetvis att tillse, att de krigförande parterna inte utnyttja stilleståndet till att otillbörligt förbereda ett förnyat anfall. Det ligger i sakens natur, att båda parternas krigsledningar — i nära anslutning till avtalets under-tecknande — omsorgsfullt betonade, att den omedelbara stridsberedskapen inte på något sätt fick slappna eller eftersättas. Den kommunistiska parten har redan propagandistiskt firat stilleståndet som en stor *seger*. Och de få veckor, som nu ha hunnit förflyta, ha varit uppfyllda av intermezzon, beskyllningar och motbeskyllningar.

Ett uppnått mål? Nej. En etapp på vägen? Ja, såtillvida som den aggression, som inleddes 1950, nu har slagits tillbaka. Men vad sedan?

Inom 90 dagar skall, enligt stilleståndsfördraget, den konferenssammanträda, som har att ta itu med de verkliga problemen, att söka åstadkomma en varaktig *fred*. Men man har ännu inte kunnat enas om vare sig plats, tid eller deltagare, och de problem det här gäller äro oupplösligt sammanlänkade med de världsomspännande och hittills orubbliga motsättningarna mellan öst och väst.

En verklig fred förutsätter, att *hela* Korea enas under en regim, som motsvarar folkmajoritetens önskan, i den mån denna överhuvudtaget låter sig utrönas i ett land av denna typ. Få torde de vara som tro, att Moskva och Peking skulle gå med på en sådan uppgörelse. Man gör därför säkert klokt i att inte räkna med stora eller snabba *resultat* av den beramade konferensen. Därtill ha de gångna åtta årens många förhandlingar givit alltför beklämmande åskådningsundervisning.

Redan det närmaste förspelet till stilleståndet avslöjade på nytt de slumrande motsättningarna mellan USA och dess västallierade, främst Storbritannien och Frankrike. Det går knappast längre att dölja, att USA — i starkt medvetande om sin dominerande styrka — helst går sin egen väg och låter lugnande försäkringar och tillrättalägganden maskera de reella åsiktsskillnaderna. Utrikesminister Dulles' snabba resa till Seoul, hans uppenbarligen fullt avsiktliga men, som det visade sig, alltför öppenhjärtiga uttalanden vid avresan och inte minst den preliminära defensivalliansen av den 7 augusti med Sydkorea avslöja väsentliga drag i USA:s nuvarande politik. Dulles tror uppenbarligen inte på någon väsentligen ändrad hållning i Moskva. För honom står alltjämt hårt mot hårt som den enda utvägen. Och så fullföljer han — med stilleståndet som förnyad impuls — det arbete på en Stillahavspakt, en Fjärran Östernunion under USA:s ledning, som han sedan 1949 så oförtrutet ägnat sig åt och som redan avsatt en rad resultat, fredsfördraget och alliansen med Japan, ANZUS-pakten, hjälpen till Chiang Kai-sjek på Formosa, det alltmer framträdande understödet åt fransmännen i Indokina osv. En uppgörelse i Fjärran Östern kan för en sådan politik inte nås genom eftergifter av USA och västmakterna; den måste ställa kraven i första hand på motsidan. Och om inte Storbritannien och Frankrike vilja acceptera och ansluta sig — så mycket värre för dem och för Västeuropa.

Mot denna bakgrund och med allt hänsynstagande till »den nya taktiken i Kreml» är det svårt att se, att en eventuell fredskonferens efter stilleståndet i Korea kan bli något annat än en ny rad av långdragna men resultatlösa förhandlingar.

Under tiden går utvecklingen i Västeuropa mot en kris. Valutgången i Italien, Frankrikes oföränderliga labilitet, Storbritanniens svaga ekonomi, som dock under den konservativa ledningen långsamt förbättras, allt samverkar till en ökande eftersläpning i återupprustningsarbetet, en ökande osäkerhet kring

trygghetsproblemets främsta exponent, Europaarmén. Ljuspunkten är Västtysklands imponerande snabba återhämtning och styrketillväxt. Valet där den 6 september får därför en utslagsgivande betydelse. Om förbundskansler Adenauer efter valet återkommer med oförändrat eller ökat väljarunderlag, är det åtskilligt som tyder på att den redan inledda närmare kontakten med USA ytterligare fördjupas, att USA i Europa satsar på Västtyskland, även till priset av ett sönderfallande av den skröpliga europeiska försvarsgemenskapen. I så fall innebär detta en hårt mot hårt-politik även i Europa.

Den pågående notväxlingen kring det från båda sidor föreslagna fyrmaktsmötet på utrikesministerbasis är ett nytt exempel på de gamla vanliga metoderna, förslag och motförslag som ömsesidigt upphäva varandra, medan tiden går. Det finns inte mycket, som skulle kunna tyda på att en verklig uppgörelse om det österrikiska fredsfördraget eller i tysklandsfrågan skulle vara ett tuffjäät närmare nu än tidigare, trots de många utjämnande smådragen i den nya ryska politiken och Moskvas åtminstone tillfälligt försämrade förhandlingsposition.

Vad sedan?

Vapenstilleståndet i Korea öppnar otvivelaktigt en rad nya möjligheter för en aktiv politik från Moskva och Kommunist-Kina. Medan USA av strategiska skäl — vedergällningshotet gör knappast tillräcklig verkan på en motståndare, som vet att världskrigsriskerna kommer att avhålla från alla ytterligheter — kan frigöra endast mindre delar av sina nu i Korea bundna stridskrafter ur alla tre försvarsgrenarna, ha Sovjetunionens krigsindustri och Kinas politiska och militära strategi befriats från en tyngande börda. Det går inte att förutse, om eller hur eller när denna ökade handlingsfrihet kan komma att utnyttjas. Men att den direkt eller indirekt kommer att påverka läget i hela Sydostasien, i Tibet, i Sydastien, ja ända borta i Persien är blott alltför sannolikt. Så till vida har man rätt, när man nu i Moskva och Peking lyckönskar varandra till den i Korea uppnådda segern.